

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ της ΟΤΟΕ

Αθήνα, Μάρτιος 2016

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

«Έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε»

του Λουίτζι Πιραντέλλο

σε διασκευή του Μάρτιν Σέρμαν

στο θέατρο «ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΟΡΝ» (Αμερικής 10, Σύνταγμα)

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ:

Μετάφραση:	Θωμάς Βούλγαρης
Σκηνοθεσία:	Ελένη Φίλιππα
Βοηθός Σκηνοθέτη:	Άννα Κουράκου
Σκηνικά-Κοστούμια-Εικαστικά:	Σίμος Παπαναστόπουλος
Μουσική:	Γιώργος Περρού
Φωτισμοί:	Διονύσης Γαγάτσης

ΔΙΑΝΟΜΗ ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ:

Μιχάλης Σκυριανός	Λαμπέρτο Λαουντίζι
Αμερινή Γεωργοπούλου	Αμαλία Αγκάτσι
Κάτια Καραντάκη	Ντίνα
Ιωάννα Ιωάννου	Υπηρέτρια / Πιπίνα
Σοφία Κάντα	Κυρία Σιρέλλι
Παντελής Συρμάνογλου	Κύριος Σιρέλλι
Φραντζέσκα Κολυβά	Κυρία Τσίνι
Γιάννης Τζίτζης	Αγκάτσι
Ελένη Καραγιάννη	Κυρία Φρόλα
Κώστας Τσισκάκης	Κύριος Πόντζα
Άννα Κουράκου	Κυρία Νέννι
Κώστας Πετμεζάς	Επιθεωρητής
Χρίστος Δημητρέλης	Δήμαρχος
Νίκη Πολύζου	Κυρία Πόντζα

Η ΟΤΟΕ και το Θεατρικό της Τμήμα ανεβάζει τον Μάιο στο Θέατρο «Δημήτρης Χόρν» το έργο του Λουίτζι Πιραντέλλο «Έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε», σε διασκευή του Μάρτιν Σέρμαν και μετάφραση του Θωμά Βούλγαρη.

Ο Ιταλός δραματουργός έγραψε το έργο αυτό καταμεσής του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και ανέβηκε για πρώτη φορά – χωρίς επιτυχία – το 1917. Θεωρείται από τους ειδικούς ως προγονικό του Θεάτρου του Παραλόγου.

Το Θεατρικό Τμήμα της ΟΤΟΕ, που δημιουργήθηκε το 2002-2004, έχει ανεβάσει σπουδαία έργα, χωρίς – πιστεύουμε – να έχει αδικήσει την Θεατρική τέχνη. Το αντίθετο:™

- «Βικτόρ ή τα παιδιά στην εξουσία», (Βιτράκ)
- «Φαλακρή τραγουδίστρια», (Ιονέσκο)
- «Τελετή», (Μάτεσης)
- «Μήδεια», (Μποστ)
- «Ράφτης Κυριών», (Φεντό)
- «Η Τραπεζαρία», (Γκέρνυ)
- «Φιλουμένα Μαρτουράνο», (Ντε Φίλιππο)
- «Πίστη, Αγάπη, Ελπίδα», (Χόρβατ) – «Εβραία», (Μπρεχτ)
- «Ευαίσθητη ισορροπία», (Άλμπυ)
- «Το ημερολόγιο ενός Απατεώνα», (Οστρόφσκι).

Είναι εύκολο να εντοπιστεί, ότι ο σταθερός βηματισμός του τμήματος, ειδικά την τελευταία πενταετία, συμπορεύεται ως θεματολογία με τους πόνους και τις αγωνίες της κοινωνίας. Με αυτήν την ανάγνωση της συγκυρίας θέτει σαν βασικό άξονα το «άλλο λιτότητα, άλλο φτήνια».

Αντί άλλου εισαγωγικού σημειώματος παραθέτουμε τη σκέψη του Ιάκωβου Καμπανέλλη, ως μάθημα ζωής για όλους μας.

«Το θέατρο είναι η διάγνωση της περιπέτειας της ανθρώπινης συνείδησης. Ο θεατής δεν μπορεί να δει το πρόβλημά του και ο συγγραφέας τού το παραδίδει σε μορφή που να μπορεί να δει τι του συμβαίνει και γιατί.

Το θέατρο μπορεί να αναπαριστά κάτι και αυτό να συγκλονίσει περισσότερο απ' όσο όταν το ίδιο το γεγονός συμβαίνει στην πραγματική ζωή. Αυτή είναι η μαγεία του θεάτρου.

Καμιά μορφή δραματουργικής τέχνης δεν μπορεί να συγκριθεί με το μεγαλοφυές "ψεύδος", που είναι η θεατρική παράσταση, η οποία με τόσο λιτά μέσα, σε μια σκηνή κάποιων δεκάδων τετραγωνικών μέτρων, αναπαριστά τη ζωή μας και την πραγματικότητα πολύ πιο καθαρά και ισχυρά απ' όσο στην ίδια την πραγματικότητα».

Αλλά και αυτό που αποτύπωσε ο Ουίλιαμ Σαίξπηρ στον «Άμλετ»:

«Γιατί η Τέχνη δεν είναι για τους πολλούς..., ούτε για τους λίγους..., είναι πάντα για τον καθένα χωριστά».

ΛΟΥΙΤΖΙ ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΟ (1867 – 1936).

Ιταλός δραματουργός, μυθιστοριογράφος, στον οποίο απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1934.

Γεννήθηκε στο Αγκριτζέντο της Σικελίας (Ακράγαντας), από αστική οικογένεια και ήθελε να ακολουθήσει σταδιοδρομία φιλολόγου και διαλεκτολόγου.

Έλεγε πως ήταν Ελληνικής καταγωγής, με παραφθορά του επιθέτου «Πυράγγελος». Σπούδασε Φιλολογία στο Παρίσι και στη Βιέννη. Στη Ρώμη ο Πιραντέλλο συνεργάστηκε με πολλά λογοτεχνικά περιοδικά, δημοσίευσε ποιήματα και πεζογραφήματα. Μέρος του συνολικού θεατρικού του έργου, το έγραψε σε μια οδυνηρή γι' αυτόν εποχή.

Από τα πολλά έργα του Πιραντέλλο, αναφέρονται: «Όταν ήμουν τρελός», «Όπως με θέλεις», «Να ντύσουμε τους γυμνούς», «Έξι πρόσωπα ζητούν συγγραφέα», «Έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε», «Απόψε αυτοσχεδιάζουμε».

Ο Λουίτζι Πιραντέλλο, αναφερόμενος στο έργο του, έγραψε:

Νομίζω πως η ζωή είναι μία πολύ θλιβερή φάρσα. Γιατί έχουμε μέσα μας την ανάγκη να εξαπατούμε αδιάκοπα τον εαυτό μας, δημιουργώντας μία πραγματικότητα, που κάθε τόσο είναι μάταιη και φανταστική. Ο άνθρωπος συνήθως δεν φαίνεται. Λοιπόν, δείξτε τον την ώρα που ζει υπό το κράτος των παθών του. Βάλτε μπροστά του έναν καθρέφτη. Τότε ή μένει κατάπληκτος από την όψη του ή στριφογυρίζει τα μάτια του για να μην δει τον εαυτό του ή έξω φρενών φτύνει την εικόνα του ή οργισμένος δίνει μία γροθιά για να την καταστρέψει. Κι αν έκλαιγε, δεν μπορεί πια να κλάψει. Κι αν γελούσε, δεν μπορεί πια να γελάσει. Μια φορά, κάτι δυσάρεστο θα 'ναι το αποτέλεσμα. Κι αυτό το δυσάρεστο είναι το θέατρό μου.»

MARTIN ΣΕΡΜΑΝ

Γεννημένος το 1938 στη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ, είναι πολυγραφότατος και βραβευμένος θεατρικός συγγραφέας και σεναριογράφος. Πέρασε τη δεκαετία του 1960 από το Actors Studio της Νέας Υόρκης, αλλά εγκατέλειψε την ηθοποιία, που τον βοήθησε να διαμορφωθεί καλύτερα ως θεατρικός συγγραφέας.

Από τη δεκαετία του 1970 ζει μόνιμα στο Λονδίνο. Στην επαγγελματική του ζωή έχει κάνει πλήθος δημοσιεύσεων και θεατρικών, κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών.

Με τον τίτλο «Απολύτως! Ίσως!» (Absolutely! Perhaps!) διασκεύασε το έργο του Πιραντέλλο (κατ' απαίτηση του Φράνκο Τζεφινέλλι), το οποίο ανέβηκε στο Θέατρο Wyndham στο West End του Λονδίνου με τεράστια επιτυχία. Βραβεύτηκε με το Laurence Olivier Award (2003). Στη χώρα μας έχουν παιχτεί τα έργα του: «Μπεντ», «Ρόουζ» και «Ισιδώρα Ντάνκαν-when she danced».

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

Τα πράγματα μπορεί να είναι έτσι, αλλά και αλλιώς. Το αξίωμα του Πιραντέλλο στην υπαρξιακή, καυστική του σάτιρα «Έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε», έδωσε το τέλειο άλλοθι στη σκηνική προσέγγιση της Ελένης Φίλιππα στο ανέβασμα ενός Πιραντέλλο, που μπορεί να είναι έτσι (κλασικό και ακίνδυνο), αλλά και αλλιώς (καινούργιο και ευρηματικό). Η σκηνοθετική αυτή ματιά παίρνει το ρίσκο να δει το κείμενο απομακρυσμένο από στερεότυπες αναγνώσεις.

Αυτός είναι ο λόγος που επιλέχθηκε η διασκευή του Μάρτιν Σέρμαν.

Ο Πιραντέλλο έστησε τη θεατρική του αφήγηση πάνω σε μια ιστορία με έντονα βιωματικό και προσωπικό φόρτο και στοιχεία. Μας δίνει δηλαδή μια πραγματεία για τον υποκειμενισμό της αλήθειας, για την πραγματικότητα, όπως την εισπράττει ο καθένας μας χωριστά. Η πλοκή του αφηγείται την τρομακτική αναστάτωση που προκαλεί στα αστικά στρώματα μιας Ιταλικής κωμόπολης ο ερχομός ενός κρατικού υπαλλήλου, του Πόντζα, μαζί με τη γυναίκα του και την πεθερά του, από την πόλη που εργαζόταν και καταστράφηκε με το σεισμό.

Εντύπωση προκαλεί στον προϊστάμενό του και στο περιβάλλον του, το οποίο ζει και αναπνέει για το κουτσομπολιό, ότι αναγκάζει δύο γυναίκες να ζουν χωριστά και τις απαγορεύει να συναντιούνται. Όταν ο Πόντζα και η πεθερά του καλούνται από το Δήμαρχο να δώσουν εξηγήσεις, τα πράγματα περιπλέκονται, το μυστήριο παραμένει, αφού ο καθένας έχει τη δική του εκδοχή για την πραγματικότητα. Ο Πιραντέλλο προσδίδει στους χαρακτήρες στοιχεία υστερίας, γκροτέσκου και νευρωτισμού, δοκιμάζει με θάρρος τα όρια, καθώς διψούν για μια αλήθεια, μια οποιαδήποτε αλήθεια. Το ερώτημα παραμένει, ποια είναι η πραγματική αλήθεια;

Το έργο ανέβηκε στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου το 2014. Η διασκευή του Σέρμαν τονίζει τα διαχρονικά στοιχεία του έργου, καλώντας το θεατή να γίνει κύριος συμμετοχος και συμπαίκτης.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΟΤΟΕ